
SSP Årsrapport 2023

SSP Spørgeskemaundersøgelse 2024
Indsatskatalog 2024/25

SSP samarbejdet i Norddjurs

Norrdjurs kommune

Torvet 3

8500 Grenå

Tlf. 89591000

Norrdjurs@norrdjurs.dk

www.norrdjurs.dk

UngNorddjurs

Åboulevarden 62

8500 Grenå

Tlf. 89592550

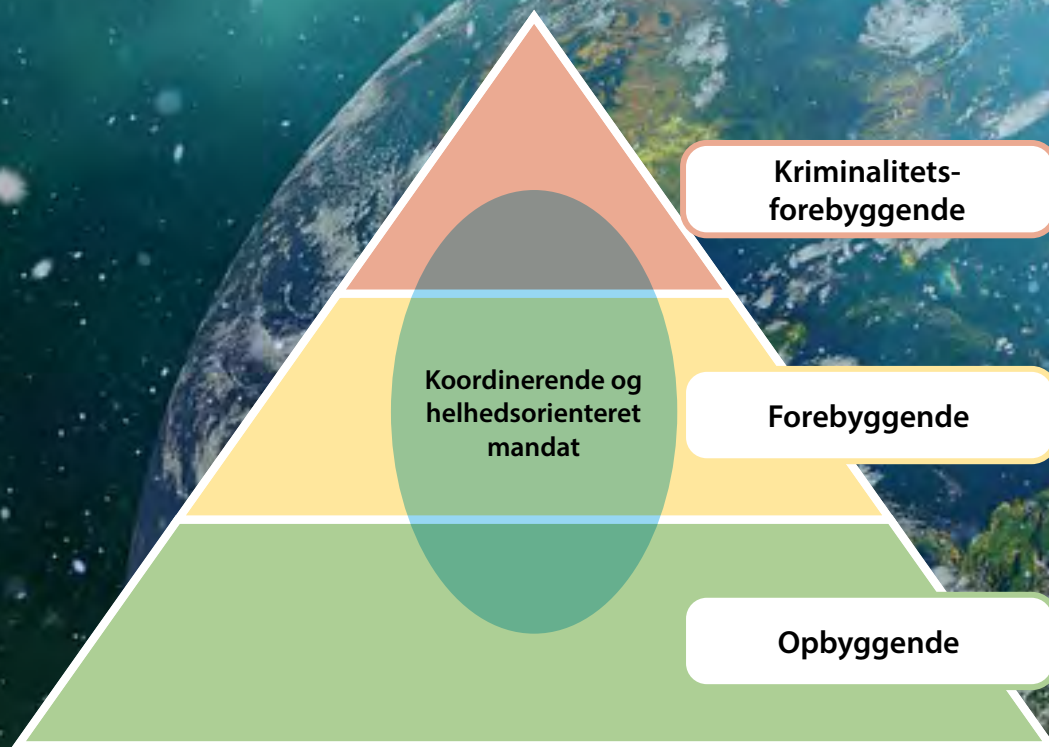
ung@ungnorrdjurs.dk

www.ungnorrdjurs.dk

Figur 1

Forebyggelsestrekanten

som ramme for SSP-samarbejdet

Kontaktpersoner:

SSP samarbejdet

SSP konsulent og koordinator

Keld Kristensen

Tlf. 20252838

kk@ungnorrdjurs.dk

Formand for SSP

Leder af UngNorddjurs

Henrik Larsen

Tlf. 26197667

hl@ungnorrdjurs.dk

Østjyllands politi

Sektionsleder Grenaa

Peter Svith Poulsen

Tlf. 51 52 72 56

psp003@politi.dk

Indhold:

1. SSP årsrapport 2023

Året der er gået:	5
Status på det opbyggende niveau:	7
Status på det forebyggende niveau:	9
Status på det kriminalitetsforebyggende niveau:	10
Afrunding / konklusion	14

2. SSP Spørgeskemaundersøgelse 2024

Om SSP undersøgelsen.....	15
Trivsel & sundhed m.m.....	16
Alkohol	18
Fritid og fællesskaber.....	20
Digital adfærd	22
Nikotin	24
Stoffer	26
Kriminalitet	28
Konklusion på SSP undersøgelsen	30
Indsatsområder på baggrund af SSP undersøgelsen.....	31

3. Indsatskatalog 2024/25

Indledning	33
Opbyggende indsatser	34
Forebyggende indsatser	36
Kriminalitetsforebyggende indsatser	37
Afslutning	39

Året der gik 2023

Der er ikke nogen tvivl om, at det der har fyldt allermost i SSP samarbejdet i 2023, er den tragiske sag fra Grenaa, hvor en ung dreng på 15 år blev stukket ned med kniv med døden til følge. Denne sag har fyldt meget, både fordi det er utrolig tragisk, men også fordi vi i SSP samarbejdet i Norddjurs kommune, ikke tidligere har oplevet et knivdrab blandt unge under 18 år.

SSP samarbejdet i Norddjurs kommune har, ud over den tragiske hændelse, der naturligt nok har fyldt en del for mange af vores medarbejdere, også haft fokus på mange andre temaer og indsatser for at forebygge kriminalitet og misbrug bedst muligt.

SSP samarbejdet arbejder med tre forebyggelsesniveauer, som det ses i figur 1. I de kommende afsnit i denne årsrapport gives en status på indsatsen på hver af de tre niveauer. Indledningsvis vil vi se nærmere på de væsentligste overskrifter fra året der er gået indenfor SSP samarbejdet.

SSP samarbejdet i Danmark:

På landsplan har der været meget fokus på SSP samarbejdet. Regeringen har i forbindelse med bandepakke 4 afsat midler til finansiering af SSP samrådets arbejde, og samtidig sendt et signal om SSP samarbejdets vigtighed i forebyggelse af bandekriminalitet

Øvrige emner fra 2023:

- Genoprettende praksis til at mindske konflikter i skolen
- Rekord få danskere frygter kriminalitet – skal fastholdes med forebyggelse
- Danskere bliver narret af svindlere på nettet

- Udfordringer ved at håndtere digitale krænkelser
- Unge og samtykke til sex
- Knivloven på bagkant af flere hændelser
- Gaza krisen og unge
- Ulovlige medicinpræparater, opioider m.m., herunder tramadol og oxycontin.

På SSP samrådets årsmøde i marts 2024 trådte den mangeårige formand, Benny Husted fra Skanderborg af. Han ses her på billedet med Norddjurs kommunes SSP konsulent, Keld Kristensen. Fra Norddjurs kommune skal der lyde en stor tak til Benny for hans store indsats igennem årene.

SSP samarbejdet i Østjyllands politikreds:

I SSP samarbejdet i Østjylland har der igennem 2023 været fokus på de samme emner som på landsplan. Desuden har der været drøftet følgende:

- Hvordan får vi skabt endnu mere kompetenceudvikling blandt alle der arbejder med SSP i Østjylland?
- Hvordan skal den fremtidige indsats omkring social pejling se ud?
- Det gode forældresamarbejde og det gode forældremøde.

- Hvordan håndterer vi problemet med "posefester"?
- Ungdomskriminalitetsnævnet.
- Fælles om ungelivet.

SSP Lokalrådet i Norddjurs:

I 2023 har lokalrådet drøftet følgende emner:

- Kriminalitetsstatistik
- SSP Indsatsplan, herunder alkohol, nikotin, fællesskaber og digital dannelse
- Rusmidler og rusmiddelbehandling, samt Opioider m.m.
- Alkoholfri sidste skoledag
- Bo trygt konceptet
- Dialogmøde med børne- og ungdomsudvalget
- Plan for forebyggelse af ungdomskriminalitet
- Styrkelse af SSP samarbejdet på landsplan

Lokalrådet har mulighed for løbende, at sætte fokus på nye temaer. Ovenstående viser den bredde der er i temaerne. Det er lokalrådets opgave, at vurdere, sammen med koordinationsudvalget, hvornår noget skal munde ud i konkrete handlinger.

SSP samarbejdet lokalt:

Der vil under de enkelte indsatsområder være beskrevet en del af de indsatser, der har været lokalt i Norddjurs igennem 2023. Herunder er der sat et særligt fokus på tryghed, på bagkant af den tragiske hændelse i Grenaa i november 2023.

Spørgsmålet om hvorvidt der er en høj grad af tryk blandt børn, unge og ældre i Norddjurs, blev højaktuelt i forbindelse med knivdrabssagen i november. Der opstod hurtigt en fortælling om, hvor utrygt det var at færdes omkring stationen i Grenaa, samt at være ung i Norddjurs generelt. Dette gik SSP samarbejdet i Norddjurs kommune naturligvis straks i gang med at undersøge nærmere, da det ikke umiddelbart var det indtryk der var i professionelt/fagligt regi.

Der blev afholdt et tryghedsmøde ca. 14 dage efter drabssagen, hvor der blev redegjort for hvordan kriminaliteten ser ud i Norddjurs og centralt omkring Grenaa midtby. Der blev redegjort for hvordan det kriminalitetsforebyggende arbejde foregår og hvordan den generelle opfattelse er blandt de fleste borgere i byen. Der var samtidig mulighed for spørgsmål fra de fremmødte.

Konklusionen er, at der har været enkelte unge og forældre der har opfattet stationen som særlig utryk igennem en længere periode, men at det ikke er den generelle holdning blandt mange af de øvrige brugere af området.

I SSP samarbejdet har der efter hændelsen været afholdt flere møder, der skal sætte fokus på yderligere tryk, ikke kun på stationen i Grenaa, men generelt i hele kommunen.

Det er naturligvis værd at bemærke, at det er meget få sager der har været i Norddjurs kommune igennem de seneste mange år, som handler om umotiveret personfarlig kriminalitet som overfald, røveri og lign. på helt tilfældige borgere.

Noget af den mest utryksskabende adfærd vi i SSP samarbejdet har kendskab til, er unges knallertkørsel, larm og støj med musik og høje råb til gene, samt ulovlig fyrværkeri.

SSP undersøgelse 2023:

Den årlige SSP undersøgelse i 2023 er tilgængelig her: <https://www.ungno-rddjurs.dk/ssp/ssp-samarbejdet/ssp-undersogelse>

Undersøgelsen viser, at det især er omkring temaer som alkohol, nikotin, fællesskaber og digital dannelse, hvor de unge i Norddjurs har flest udfordringer.

I 2023 blev rapporten lavet som en selvstændig rapport, mens vi her i 2024 vil integrere den i SSP årsrapporten. I vil derfor senere i denne rapport kunne se hvordan SSP undersøgelsen 2024 ser ud, og til sidst vil der blive set frem mod hvilke indsatser det kunne kalde på.

Kriminalitetsforebyggende indsatser 2023?

Som opfølgning på SSP årsrapporten 2022 og SSP undersøgelsen 2023 blev der iværksat forskellige indsatser. Indsatserne har primært cirkuleret omkring de 4 tidligere nævnte indsatser, nemlig alkohol, nikotin, fællesskaber og digital dannelse.

Hvad er det så primært der er blevet gjort? Først og fremmest er de unge på 8. og 9. kl. dagene blev gjort bekendt med de udfordringer vi ser og de unge har her haft mulighed for at kommentere, kvalificere, uddybe og

give deres mening til kende. Derudover har der på alle de forældremøder SSP konsulenten og ungdomskonsulenterne har deltaget i, været sat fokus på de nævnte emner.

I afsnittet om det opbyggende niveau kan I læse mere om indsatserne i 2023.

Der har også været indsatser på det forebyggende niveau i 2023. Vi har bl.a. haft et par mindre uheldige grupperinger blandt unge under 18 år. Arbejdet med disse grupper har primært bestået i opsporing ved hjælp af det opsøgende gadearbejde, som ungdomskonsulenterne har været taget og herefter forsøgt at guide de unge hen i mere positive ungdomsmiljøer, bl.a. i ungdomsklubberne. Dette er lykkedes med nogen af de unge, mens det med andre ikke har været muligt.

En meget væsentlig forebyggende indsats er netop det arbejde ungdomskonsulenterne laver med alle de kriminalitetstruede børn og unge.

Ungdomskonsulenterne har kontakt med mere end 300 børn og unge og deres familier hvert år. Indsatserne har spændt vidt lige fra et par mindreårige drenge, der har lavet lidt uro på biblioteket til de meget tunge kriminalitetssager med fængslinger af unge.

Ungdomskonsulenterne deltager i afhøringer af alle børn og unge under 18 år, og er samtidig med ved bekymringsamtaler og kriminalitetsforebyggende hjemmebesøg sammen med en socialrådgiver. Fokus er hele tiden, at de er der for de unge. Med deltagelse på alle niveauer i forebyggelsestrekanten bliver de automatisk den "røde tråd" for de unge, der måtte have brug for støtte og rådgivning for at forebygge kriminalitet.

Status på det opbyggende niveau

En væsentlig del af det kriminalitetsforebyggende arbejde er at i gang sætte indsatser og initiativer, der opbygger et samfund, hvor børn og unge helt naturligt fravælger kriminalitet og misbrug. Det er disse indsatser vi skal se nærmere på i det følgende afsnit.

Når der i det kriminalitetsforebyggende arbejde er fokus på opbygning, vil det ofte være trivsel der er i højsædet. Altså ideen om, at hvis vi sikrer, at alle børn og unge trives, så vil de vælge kriminalitet fra. Herudover ser vi ind i nogle lidt mere målrettede indsatser. I 2023 har der især været fokus på:

- Undervisning vedrørende rusmidler
- Undervisning i Digital tryghed

I 2023 har SSP konsulenten undervist en del klasser på 3-6 klassetrin i digital dannelse og der er omkring samme emne afholdt foredrag på forældremødet efterfølgende.

I forhold til rusmidler har ungdoms-

konsulenterne eller SSP konsulenten lavet undervisning i samtlige 7. klasser i kommunen og efterfølgende har de afholdt eller deltaget i forældremøder, hvor hovedfokus også var rusmidler, samt fritid og fællesskaber.

Ungdomskonsulenterne og SSP konsulenten har desuden undervist i nikotin ad hoc på 8. årgang og holdt foredrag på forældremøder.

Forebyggelsesdage:

En af de store opbyggende indsatser er forebyggelsesdagene på 8. og 9. årgang. De unge inviteres hen til den lokale ungdomsklub til en hel skoledag, hvor flere forskellige faggrupper laver kriminalitetsforebyggende og trivselsfremmende workshops for de unge.

På de årlige SSP forebyggelsesdage på 8. og 9. årgang i 2023, har der været undervist / afholdt workshop om følgende emner:

● **8. årgang:**

Venskab og ensomhed, fritid og fællesskaber, sex- den første gang v/ sundhedsplejen og et oplæg om misforståelser vs. hvordan ser det ud i virkeligheden som opfølgning på SSP undersøgelsen

● **9. årgang:**

Seksualundervisning vol. 2 (Opfølgning fra året før), nikotin – viden og myter, kriminalitet v/ politiet, det gode valg v/ UU og et foredrag om det gode liv.

Lidt fakta om rusmidler:

I 2023 er brugen af nikotin blandt unge fortsat stigende. På trods af, at der er så stort et fokus og at der både laves nationale og lokale indsatser, er kurven endnu ikke knækket. SSP undersøgelsen fra marts 2023 viser dog en svagere stigning end vi kun-

ne frygte. Den samlede mængde af daglige nikotinbrugere på 8. årgang er steget lidt, mens stigningen er lidt større blandt de 8. kl. elever der har prøvet mindst et nikotinprodukt. På 9. årgang er andelen af unge der prøver cigaretter faldet, mens der ses en mindre stigning i brugen af nikotinposer/snus.

Når der i SSP samarbejdet arbejdes med forebyggelse af rusmidler, er fokus først og fremmest på alkohol. Dette giver god mening, da alkohol oftest er "Gatekeeperen" til andre illegale rusmidler, herunder hash og kokain. Bl.a. konkluderes det i rapporten: Danske unges brug af rusmidler 2022 fra centret for rusmiddelforskning at: "Forbruget af illegale rusmidler kan knyttes stærk til forbruget af alkohol". De begrundes det med at der i undersøgelsen, som er lavet blandt 15-25 årige i Danmark, er 3,3 % af dem med lavt forbrug af alkohol der har prøvet hash, mod 31,4 % af dem med meget stort alkoholforbrug, der har prøvet hash. Samme tendens ses i forhold til kokain, hvor 0,4 % af dem med lavt alkoholforbrug har prøvet kokain og hvor 14,9 % af dem med meget stort alkoholforbrug har prøvet kokain. Der er altså tale om signifikante forskelligheder i forhold til om de unge har højt eller lavt alkoholforbrug.

Når det så er almen kendt, at en tidlig alkoholdebut øger sandsynligheden for et stort alkoholforbrug, så er det vigtigt at den generelle forebyggende indsats er rettet mod den tidlige alkoholdebut og derefter at begrænse forbruget. I Norddjurs kommune har ungdomskonsulenterne en indsats rettet mod dette på 7. årgang. Her bliver de unge adspurgt om deres erfaring og samtidig konfronteret med deres fordomme om alkohol.

Efterfølgende er der dialog med forældrene hvor formålet er, at få forældre til at skubbe de unges alkoholdebut og sætte tydelige og klare rammer op for deres børn.

Dette fokus i den forebyggende indsats vil blive udvidet og skærpet fremover, bl.a. fordi SSP undersøgelsen fra 2023 viste, at flere forældre til børn på 8. årgang lader deres børn drikke alkohol end tidligere set.

Andre emner der hører til under den opbyggende del er:

- Vidensopbygning af fagprofessionelle, bl.a. ud fra de nye data, nye rapporter m.m.
- Samarbejdsfora, bl.a. samarbejds møder, SSP+ møder m.m.
- Opsøgende arbejde bl.a. ved at ungdomskonsulenterne er synlige på skolerne og i klubberne.
- Sparring blandt alle der arbejder med SSP.

Denne del er med til at sikre at vidensniveauet blandt de voksne der arbejder med børn og unge er højt, for på den måde at skabe de rette "opbyggende" rammer for alle børn og unge.

Status på det forebyggende niveau

Når vi bevæger os ind i det forebyggende niveau i SSP samarbejdets forebyggelsestrekant, bevæger vi os også mere i retning af konkrete udfordringer og bekymringer. Det er bl.a. her der gerne skulle handles på begyndende problemer blandt enkelte unge eller grupper af børn og unge.

Når indsatsen på det opbyggende niveau ikke har opnået tilstrækkelig effekt og mindre grupper af børn og unge begynder at udvise uhensigtsmæssig adfærd, så bevæger SSP indsatsen sig ind på det forebyggende niveau. Nogen af de væsentligste indsatser her er:

- Opsøgende arbejde.
- Rådgivning og vejledning.
- Støttende indsatser.
- Samarbejde på tværs, samt sparing og en hurtig indsats.

Ungdomskonsulenterne har her en væsentlig funktion, da de med deres

opsøgende indsats, bl.a. på baggrund af henvendelser fra borgere, skoler m.m., kan få en snak med de unge på et tidspunkt inden problemerne får vokset sig for store. Ofte drejer det sig om børn og unge der:

- Har en utryghedsskabende adfærd, bl.a. knallertkørsel til gene for andre borgere.
- Ikke har sunde interesser og dermed ikke indgår i et positivt fællesskab.
- Er begyndt at eksperimentere med rusmidler, særligt nikotin, alkohol og hash.
- Ikke trives godt nok og hænger ud på gaderne, stationen, biblioteker, etc.

I 2023 har vi oplevet en lidt for stor del af de udfordrede unge som er mere kriminalitetstruet end vi har set de tidligere år. Det der opleves er, at nogle unge drages af et meget kriminelt miljø, hvor det ofte er ældre og "udefrakommende" unge der lokker de unge ind i dette miljø. Man kan måske med rette konkludere, at disse

unge ikke er modstandsdygtige nok mod disse påvirkninger.

Det handler dog også om, at klæde alle forældre bedre på til tidligere at opfange tegn og signaler på et dårligt fællesskab. Vi kan ikke stille 100 % lighedstegn mellem særligt udfordret unge, kriminalitetstruede unge og de unge der har begået kriminalitet, men desto mere udfordret man er som ung, desto større risiko er der for at ende i alvorlig kriminalitet.

Ungdomskonsulenterne har i forhold til denne udfordring bl.a. lykkedes med at samle forældrene til nogle af de unge og fået dem til sammen at sætte fælles rammer for de unge. Der er også fundet jobs til nogen af de unge og i samarbejde med ungdomsklubberne er nogen af dem kommet ind i nogle positive miljøer, så de får brugt fritiden mere fornuftigt. Sidst men ikke mindst har flere af dem også fået mere tilpassede skoletilbud.

Status på det kriminalitetsforebyggende niveau

På dette forebyggelsesniveau er problemet for den enkelte unge desværre allerede opstået, så indsatsen her handler rigtig meget om at få stoppet kriminaliteten eller misbruget og få den unge til at vælge en anden vej.

Under dette tema vil der være en del statistikker, der viser udviklingen i ungdomskriminaliteten i Norddjurs kommune. Disse statistikker er udarbejdet på en måde, så de kun indeholder data fra borgere der reelt hører hjemme i Norddjurs og altså ikke data med unge fra andre kommuner der er anbragt i Norddjurs kommune, bl.a. på institutioner som Grenen m.fl. I flere officielle statistikker vil data fra begge ungegrupper være repræsenteret, men vi har igennem de sidste mange år skilt det ad, så ungdomskriminalitetsbilledet i Norddjurs

ikke påvirkes af unge, der primært har begået kriminaliteten i en anden kommune inden de blev anbragt, eller som har begået kriminaliteten på anbringelsesstedet.

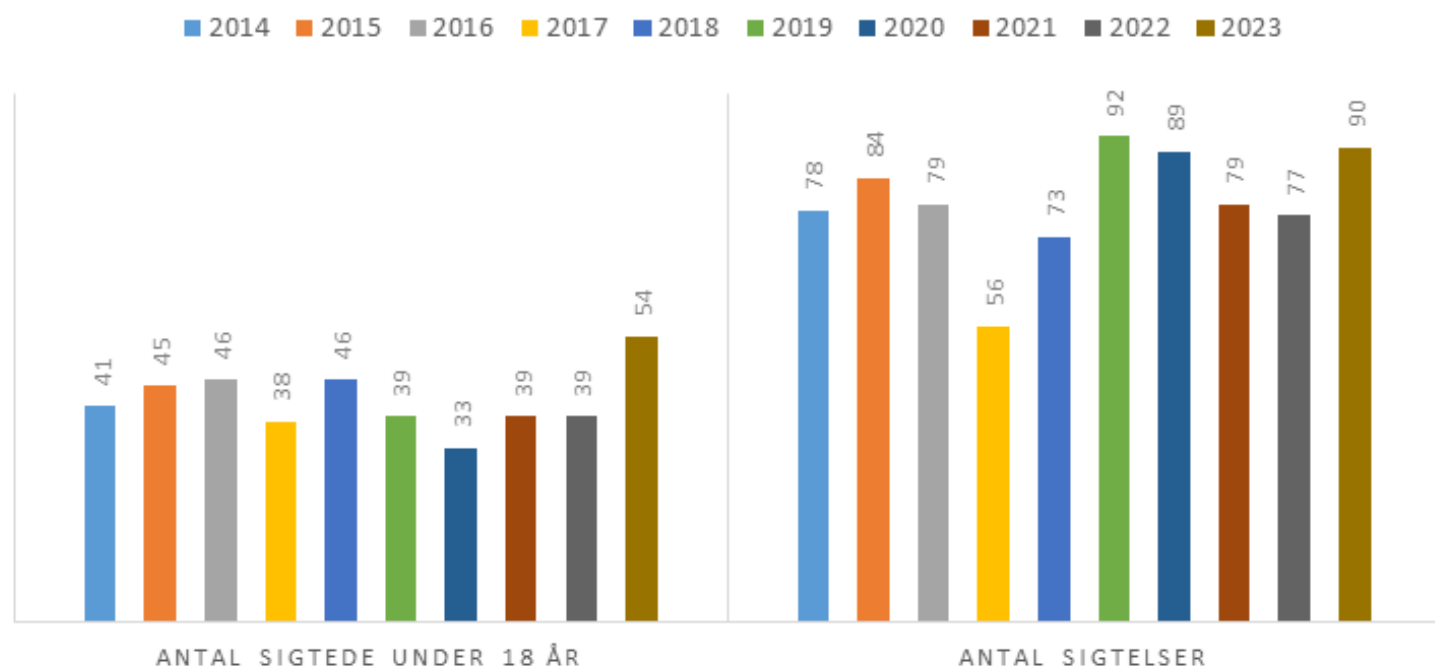
Ungdomskriminaliteten blandt unge under 18 år i Norddjurs kommune.

Når vi i figur 2 ser på de konkrete tal for antallet af sigtede unge under 18 år er det tydeligt, at der er sket en stigning i 2023. I de seneste 10 år har vi ikke haft over 46 sigtede unge i løbet af et år, mens vi i 2023 har haft 54 unge, der er blevet sigtet. Er det så et udtryk for en øget kriminalitet generelt i Norddjurs kommune? Til dette vil det korte svar være: "Nej", og vi vil her dykke ned i nogle forklaringer på tallene.

Hvis vi ser på figur 3 og de kategorier af kriminalitet hvor vi typisk har flest sigtelser, så er der ikke sket nogen udvikling når vi snakker om uforiserende stoffer, butikstyveri, samt øvrige sager. Der hvor vi kan se en lille negativ udvikling er især omkring vold og trusler, indbrud og hærværk. Desuden ses i lille stigning i våbenloven fra 4 sager i 2022 til 7 sager i 2023. Det er meget små tal, men vi ønsker alligevel at sætte fokus på våbenloven fremover, især på bagkant af den tragiske hændelse på stationen i november 2023 i Grenaa. Det er også værd at bemærke, at der ses et fald i tyverier, hvilket især skyldes at de forholdsvis mange knallerattyverier i 2022 er blevet begrænset i 2023 med en mere målrettet indsats fra politiets side.

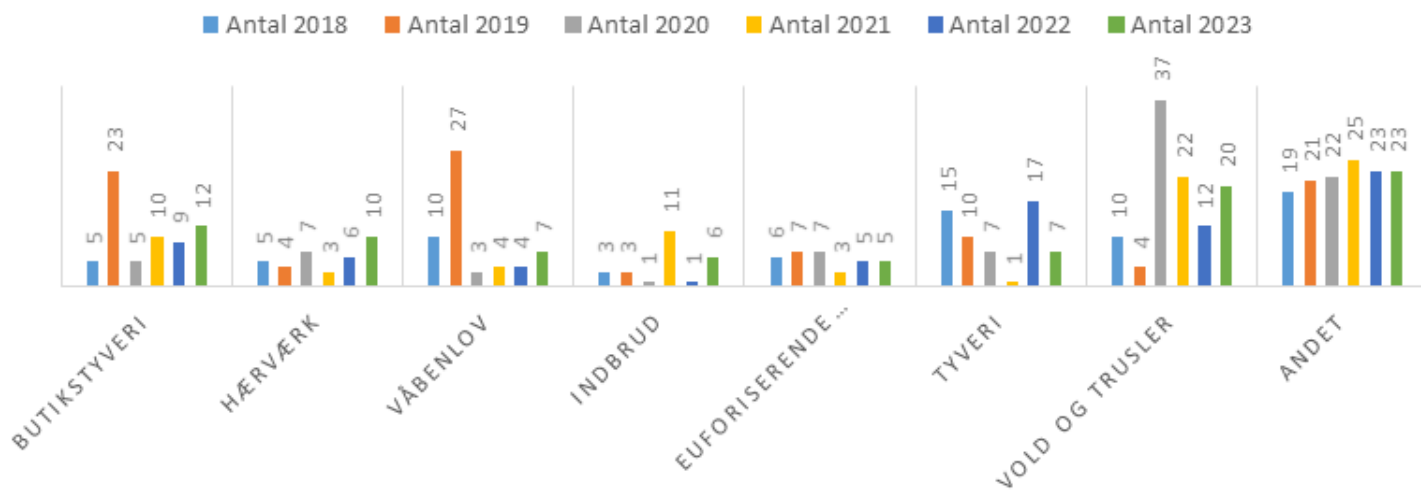
Figur 2

Kriminalitetsstatistik under 18 år Norddjurs

Figur 3

Unge sigtet for..

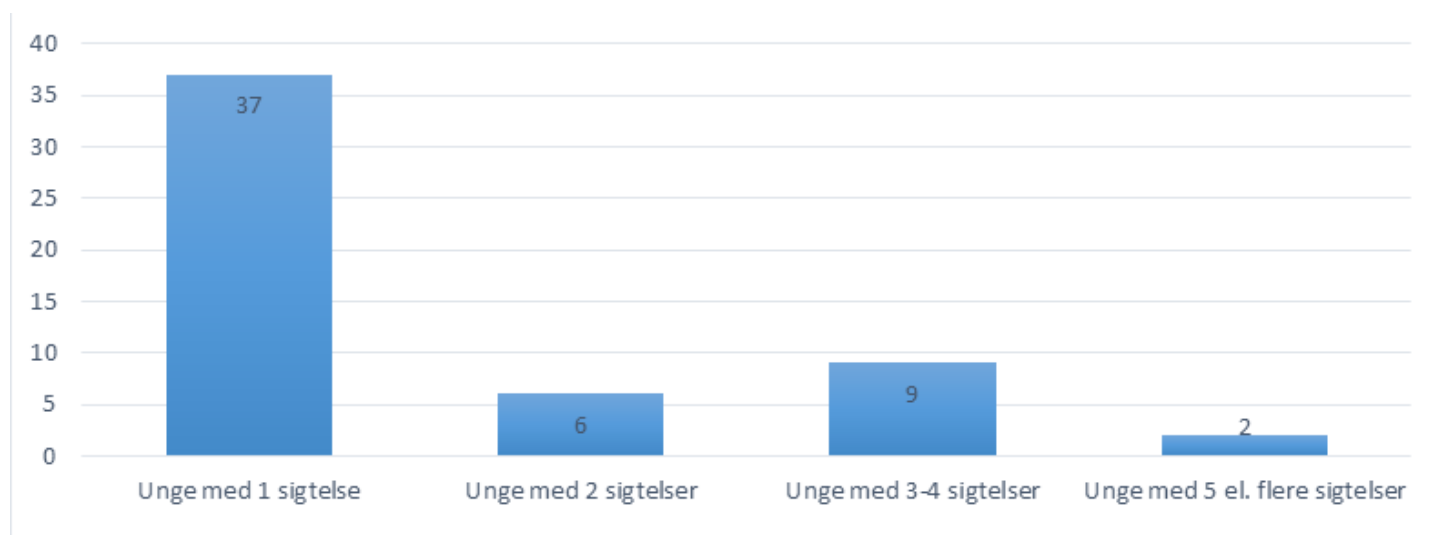

I figur 4 kan vi se hvor mange sigtelser de enkelte unge under 18 år har fået. Grafen viser at den største del af de unge "kun" er sigtet for én lovovertræ-

delse (37 unge). Men vi kan også se, at vi har 11 unge, som er sigtet for mere end 3 forskellige lovovertrædelser.

Figur 4

Antal sigtelser pr. ung

Når vi ser på de unge under 18 år der er blevet sigtet af politiet mindst 3 gange, viser der sig nogle enkelte kendetegn blandt disse unge. De fleste er drenge og kommer fra belastede familieforhold og har generelt haft udfordringer i skolen. De deltager ikke i foreningsaktiviteter, eller er stoppet med dem, men nogen af

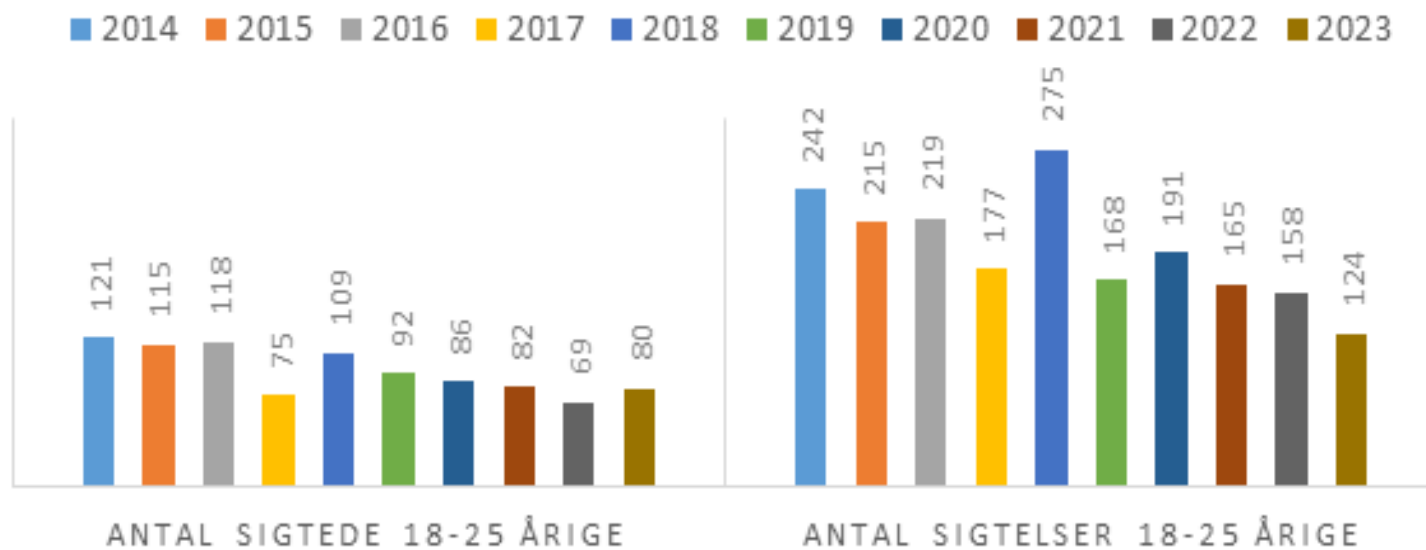
dem bruger ungdomsklubberne. En del har knallertkørsel som primær fritidsaktivitet og så var de fleste familier kendt på myndighedsafdelingen, før de unge begik kriminalitet. Dette er naturligvis betragtninger vi er nød til at have med i det fremtidige forebyggende SSP samarbejde.

Indsatsen med de sigtede / kriminelle / kriminalitetstruede unge:

Alt afhængig af hvad den unge under 18 år er blevet sigtet for, træder der forskellige indsatser i kraft. Hvis den unge har begået personfarlig kriminalitet eller anden alvorlig kriminali-

Figur 5

Kriminalitetsstatistik 18-25 årige Norddjurs

tet, så vil den unge blive henvist til ungdomskriminalitetsnævnet (UKN). Hvis den unge er under 15 år vil der forholdsvis hurtigt blive afholdt et nævnsmøde, hvor den unge vil blive præsenteret for en handleplan for at undgå ny kriminalitet. Er den unge over 15 år, vil den unges sag først skulle for retten inden der vil blive afholdt et møde i UKN. I 2023 blev 20 børn og unge fra Norddjurs kommune henvist til UKN.

Allerede lige efter en afhøring af en ung, hvor denne modtager sin sigtelse, vil den lokale ungdomskonsulent og en social rådgiver fra myndighedsområdet tage på hjemmebesøg ved den unge og familien, for der

at begynde de forebyggende tiltag. Ungdomskonsulenterne deltager i alle afhøringer af de unge, så det er en kendt person der møder op hjemme ved familien. Samtidig vil ungdomskonsulenten være "den røde tråd" for familien igennem hele forløbet og kan dermed give råd og vejledning løbende og efter behov.

Ungdomskriminaliteten blandt unge i 18 til 25 års alderen i Norddjurs kommune:

I figur 5 ses udviklingen i ungdoms-

kriminaliteten blandt unge i 18-25 års alderen i Norddjurs kommune. Vi kan se et lille hop i 2023 i forhold til sidste år, men generelt har der været et fald i aldersgruppen siden 2016.

I Infoboksen kan vi se udviklingen blandt de 18-25 årige og den mest benyttede kriminalitet. Selvom "loven om euforiserende stoffer" er der hvor flest er blevet sigtet, ses der heldigvis et forholdsvis stort fald siden 2018. Vold og trusler går lidt op og ned, Ligeledes ses der et stort fald i overtrædelse af våbenloven.

INFOBOKS

De mest benyttede kriminalitetsformer blandt de 18 til 25 årige:

Antal sager	2023	2022	2021	2020	2019	2018
Loven om euforiserende stoffer:	25	22	23	40	31	60
Ordensbekendtgørelsen m.m.:	21	21	24	15	15	13
Vold og trusler:	17	31	20	30	26	13
Tyveri / Brugstyveri	13	18	5	19	8	18
Butikstyveri	7	14	12	15	9	9
Våbenloven:	7	8	11	8	25	25

SSP+ indsatsen:

En stor del af det kriminalitetsforebyggende arbejde med de unge op til 25 år er centreret omkring SSP+ samarbejdet. Ud over to årlige møder, afholder ungdomskonsulenterne samarbejds møder med samtlige uddannelsessteder flere gange om året. Her er der fokus på frafaldstruede unge, unge i mistrivsel, samt unge i risiko for kriminalitet og misbrug.

Derudover får ungdomskonsulenterne hver mandag besked fra politiet, hvis de er bekymringer for unge i 18-25 års alderen. Ungdomskonsulenterne vil efter aftale tage kontakt til de unge, der er en bekymring for, og tilbyde deres hjælp med råd og vejledning. Dette tilbud tager en del unge heldigvis imod. Politiet har også mulighed for at kontakte forældrene til de unge over 18 år, hvis de vurderer det nødvendigt for at den unges situation kan forbedres.

Radikalisering og ekstremisme:

Et andet område der hører under det kriminalitetsforebyggende niveau, er indsatsen mod radikalisering og ekstremisme. Organisatorisk er indsatsen placeret i Infohus Norddjurs. Se mere

INFOBOKS

Udviklingen i hvad de unge mellem 18 og 25 år snakker med en ungdomskonsulent om.

	2023	2022	2021	2020	2019	2018
Kriminalitet	52 %	33 %	20 %	31 %	48 %	34 %
Rusmidler	35 %	15 %	24 %	25 %	24 %	41 %
Familieproblemer	22%	20 %	15 %	20 %	12 %	19 %
Skoleproblemer	4 %	15 %	14 %	15 %	17 %	23 %

om infohuse her: <https://stopekstremisme.dk/forebyggelsesindsats-1/hvem-gor-hvad-i-danmark>

Infohuset behandler de bekymringer der måtte komme i forhold til en ung eller en anden borger som er på vej i en ekstremistisk eller radikaliseret retning. I 2023 modtog Infohuset 6 bekymringer, men ingen af disse førte efter en grundig analyse til yderlig bekymring i en radikaliseret retning. I fire tilfælde forblev der et skærpet fokus fra de medarbejdere der i forvejen

har kontakt med borgerne.

I 2024 vil Infohuset arbejde med en tilpasning af beredskabsplanen mod ekstremisme og radikalisering. Dette skal bl.a. ses i lyset af "barnets lov", hvor der i §15 stk. 3 står at beredskabet revideres løbende, og samtidig vil der blive udarbejdet et actioncard.

Afrunding på SSP Årsrapporten 2023

Der var ikke noget der pegede i retning af, at 2023 skulle blive et anderledes år i forhold til tidligere. Der var selvfølgelig de nye nikotinprodukter der fyldte en del, og vi ønsker også altid at ingen børn og unge laver kriminalitet og tager stoffer. Men det tragiske knivdrab medførte en væsentlig ændring i de unges og dermed også i SSP samarbejdets dagligdag. Vi er i SSP samarbejdet meget opmærksom på, at døningerne fra drabet kan trække tråde videre ind i 2024 på forskellig vis. I slutningen af den-

ne årsrapport vil der i et indsatskatalog blive peget på hvilke indsatser vi vil igangsætte med udgangspunkt i erfaringerne og tendenser fra 2023, samt fra de unges svar i SSP undersøgelsen 2024. Indsatserne vil både være på opbyggende, forebyggende og kriminalitetsforebyggende niveau.

På de næste sider vil I kunne se hvordan de unge i 7.-9. klasse har svaret på den anonyme SSP spørgeskemaundersøgelse i marts 2024.

SSP undersøgelsen

2024

Om SSP undersøgelsen

Velkommen til dette års udgave af SSP undersøgelsen i Norddjurs kommune.

SSP spørgeskemaundersøgelsen er gennemført i perioden d. 1/2-24 til d. 12/3-24.

De fleste svar kan sammenlignes med landsplan*, men der er også enkelte svar hvor det kun er eleverne i Norddjurs der er blevet spurgt.

Eleverne er på forhånd gjort bekendt med hvad formålet med undersøgelsen er.

Besvarelsen er 100 % anonym, da den er link baseret, og der bliver bl.a. ikke spurgt ind til køn og klasse, men kun årgang og skole. Eleverne har heller ikke mulighed for at kommenterer i undersøgelse, hvorved vi undgår at personlige forhold skulle fremgå.

Der er en besvarelsesprocent på 84 %. (770 ud af 919 i alt)

Af fejlkilder kan netop nævnes at den er linkbaseret, hvilket ikke udelukker at eleverne kan have udfyldt den mere end en gang.

Enkelte elever har ikke udfyldt spørgeskemaet bl.a. pga. sygdom, fravær m.m., mens enkelte unge ikke har været i stand til at udfylde skemaet af andre forskellige årsager. Desuden har der formodentlig også været elever der ikke har ønsket at udfylde eller har fået færdiggjort skemaet. Det er kun færdige besvarelser der er talt med.

Unge der går i skole udenfor kommunen indgår ikke i det samlede antal på 919 elever.

** Ungeprofilundersøgelsen 2023/24 Enkelte spørgsmål er ikke 100 % identiske, men dog rimeligt sammenlignelige.*

Trivsel & sundhed m.m.

- Hvordan har de unge det?

Tal fra
Norddjurs

Hele
landet

7. kl.

8. kl.

9. kl.

Kommentarer

Føler sig ofte eller meget ofte ensom

5%

7%

7%

8%

5%

8%

Ingen signifikant forskel fra landsplan.

De ensomme som er med i klassefællesskabet:
7. kl. = 68 %
8. kl. = 43 %
9. kl. 64 %

Er altid / for det meste med i fællesskabet i klassen

78%

84%

74%

83%

82%

83%

Har du haft sex/samleje?

7%

3%

22%

8%

34%

22%

9 % af samtlige 9. kl. elever havde sex før de blev 14 år.

Kun 5 % af dem der har haft sex i 8. kl. var fyldt 15 år

Signifikant flere i Norddjurs har haft sex end på landsplan

Har haft sex/samleje og delt eget seksuelt billede*

59%

46%

39%

Føler sig tryk i forhold til egen seksualitet og egne grænser

88%

94%

90%

3-4 % er utrygge

Føler sig tryk i forhold til eget køn

76%

85%

85%

Er ugentligt sammen med venner i fritiden

77%

81%

78%

81%

74%

81%

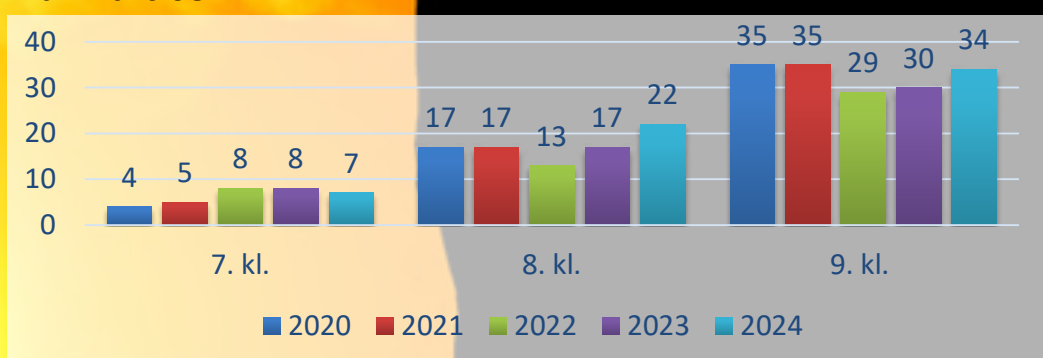
Kun signifikant forskel fra landsplan på 9. årgang

* Tallet findes på side 22

Figur A
Føler sig ensom

Figur B
Har haft sex

Opsamling på trivsel og sundhed

Klassefællesskabet på 9. årgang ser rigtig fint ud, og generelt er der heldigvis ikke så mange der føler sig ensomme. Det er dog stadig en risikofaktor at være ensom, så målet må stadig være at "INGEN BØRN OG UNGE FØLER SIG ENSOMME". Udfordringen ser ud til at være stabil, da der, som det ses i figur A, ikke er de store udsving fra år til år. Dog med et lille udfald på 7. årgang (12 %) i 2023, men som allerede er faldet året efter på 8. årgang (7 %).

I forhold til seksualitet, er det tydeligt, at de unge i Norddjurs har tidligere sexdebut end gennemsnittet i Danmark. Bl.a. i forhold til udsathed på nettet er

det en risikofaktor med en tidlige sexdebut. Desuden ses der en lille tendens til øget sexaktivitet på 8. årgang, som man kan se i figur B.

Vi kan være bekymret for, om denne seksualisering der ses blandt unge, ikke er en risikofaktor de unge selv er klar over. F.eks. når unge er seksuelt aktive og samtidig deler seksuelt materiale – hvordan kommer det til at ramme dem eller påvirke dem på længere sigt?

Som det sidste er det glædeligt, at så mange unge er trygge i forhold til deres seksualitet, men vi må ikke glemme, at der er en lille gruppe på 3-4 % på alle årgange, der føler sig utrygge.

Alkohol

- Unges brug af alkohol og deres alkoholvaner

Tal fra Norddjurs

Hele landet

7. kl.

8. kl.

9. kl.

Kommentarer

Drikker ikke alkohol eller kun smagt enkelte gange

77%

91%

41%

68%

25%

36%

Stor signifikant forskel fra landsplan.

Har prøvet at være fuld (af alle unge)

6,6%

6%

42%

22%

62%

51%

Stor signifikant forskel fra landsplan på især 8. og 9. årgang.

Må drikke for forældre

19%

10%

55%

33%

84%

71%

Stor signifikant forskel fra landsplan.

Må drikke stort set hvad de vil for forældre

(Af dem der må drikke)

10%

31%

53%

19. kl. betyder det at:
21 % Bruger snus hver dag
12 % har prøvet kokain m.m.
26 % har prøvet hash

Dem der må drikke og har haft sex

13%

29%

37%

Dem der ikke må drikke og som har haft sex:
7. Kl. = 5 %
8. kl. = 9 %
9. kl. = 15 %

Dem der må drikke og som har været fulde

33%

60%

73%

17 kl. har 4,7 % af dem der IKKE må drikke været fulde

Dem der har været fulde og som har prøvet hash*

21%

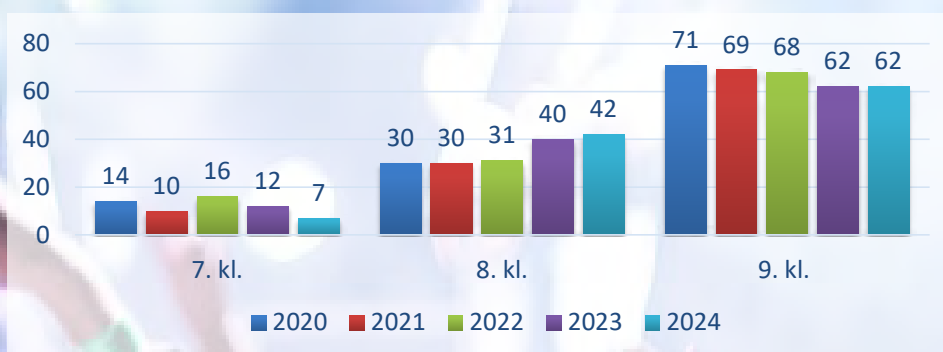
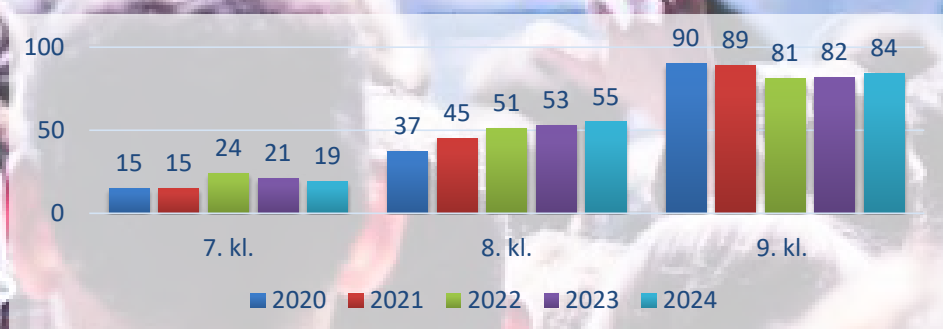
19%

23%

Blandt dem der IKKE har været fulde er tallet 0,5 %

Figur C

7.-9. kl. *	Prøvet hash	Vapes dagligt	Haft sex / samleje	Foreningsidræt ugentligt	Medbragt våben ulovligt
Må drikke	12 %	11 %	31 %	46 %	12 %
Må <u>ikke</u> drikke	3 %	4 %	7 %	61 %	4 %

Figur D**Har været fuld****Figur E****Må drikke****Opsamling på alkohol**

På stort set samtlige parametre omkring alkohol ser vi i Norddjurs en markant højere risikovillighed end på landsplan. Både omkring debutalder, fuldskab og forældreholdninger.

Hvilken risikofaktor der kommer først er svært at sige, men fakta er, at fuldskab og et ja fra forældre til at drikke, giver en markant øget risiko for alle andre former for risikoadfærd. Bl.a. som tidligere vist omkring sex og det øgede forbrug af andre rusmidler. I figur C kan vi se forskellen på de elever i 7.-9. kl. der må drikke og dem der ikke må drikke.

Udviklingen omkring alkohol blandt 7.-9. kl. elever i Norddjurs ser, som det ses i figur D og E, ikke ud til at udvikle sig særligt meget. Dog anes en positiv udvikling på 7. årgang de sidste 2 år, mens det på 8. årgang desværre ser værre ud især med henblik på andel af unge der må drikke for forældre.

Noget tyder også på, som det ses i oversigten på side 7, at der er en sammenhæng mellem forældres holdning til alkohol, og de unges sex debut. Hvis de unge må drikke er sandsynligheden for at de unge også har haft sex ca. 3 gange så stor, som hvis de ikke må drikke. I figur E ses der især en stigning på 8. årgang og denne stigning ses

også på 8. årgang i figur B, så her er udviklingen tydelig.

Det er også værd at bemærke, at det rent faktisk har en effekt, også direkte på de unges alkoholforbrug, hvis forældrene siger nej. I 9. kl. hvor en stor del af de unge må drikke viser det, at de unge der må drikke lidt har markant mindre risikoadfærd end dem der ingen regler har.

**Data findes på de følgende sider*

Fritid og fællesskaber

- Aktiv fritidsliv og fællesskaber

Tal fra
Norddjurs

Hele
landet

7. kl.

8. kl.

9. kl.

Kommentarer

Går ugentligt til sport i forening eller klub
(fx, håndhold, svømning fodbold eller ridning)

67%

71%

51%

62%

38%

51%

Stor signifikant forskel fra landsplan på 8. og 9. årgang.

Dyrker ugentligt fitness/ styrketræning i et fitnesscenter

29%

25%

37%

36%

37%

44%

Stor signifikant forskel fra landsplan på især 8. og 9. årgang.

Går ugentligt til teater, musik, spejder, rollespil, skak eller lignende aktivitet i forening, kulturhus eller bibliotek

12%

13%

8%

12%

12%

11%

Ingen signifikant forskel fra landsplan

Går i ungdomsklub hver måned eller mere

59%

37%

51%

26%

27%

17%

Stor signifikant forskel fra landsplan

Dyrker motion mindst en gang hver uge

79%

86%

69%

Foreningsaktive vs. ikke aktive
Røget hash: 6 % vs. 11 %
Ikke røget: 81 % vs. 69 %
Været fuld: 35 % vs. 39 %
Udsat på nettet: 19 % vs. 29 %
Se evt. figur G

Har fritidsjob hver måned eller mere

50%

32%

60%

43%

74%

56%

Stor signifikant forskel fra landsplan

Deltager i ønskede fritidsinteresser

(Tilfreds med fritidslivet)

82%

68%

76%

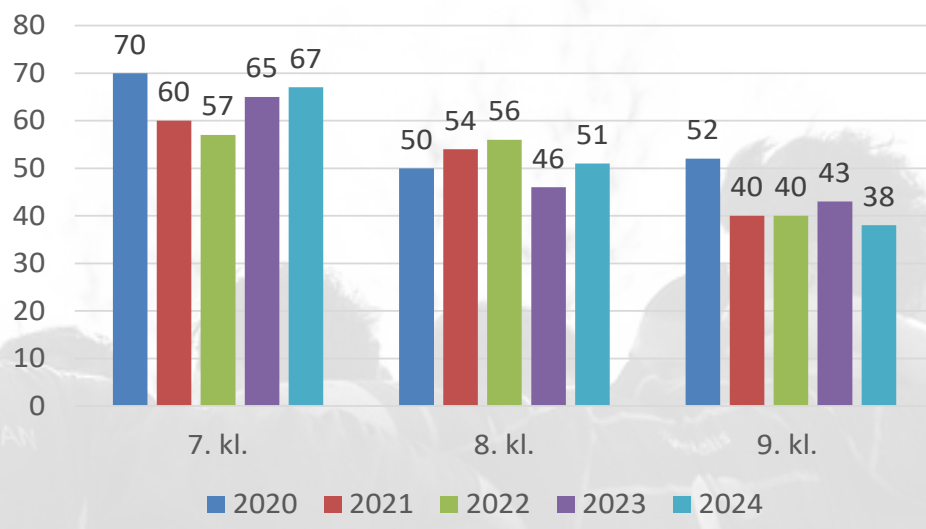
66%

73%

66%

Stor signifikant forskel fra landsplan

Figur F
Dyrker sport i forening

Figur G

7.-9. kl. *	Går til foreningsidræt og må IKKE drikke for forældre	Er IKKE foreningsaktiv og må drikke for forældre
Udsat for noget ubehageligt på nettet	16 %	33 %
Delt eget nøgen billede	10 %	19 %
Aldrig røget cigaretter	85 %	57 %
Aldrig prøvet snus	80 %	64 %
Aldrig prøvet Vapes /Puffbar	78 %	52 %
Været fuld	11 %	58 %
Prøvet hash	3 %	17 %
Kørt ulovlig på knallert	15 %	43 %
Medbragt våben ulovligt	6 %	13 %

Opsamling på fritid og fællesskaber

Først og fremmest, så har vi rigtig mange børn og unge, der har et fritidsjob sammenlignet med landsplan og rigtig mange benytter sig af vores ungdomsklubber. Det er glædeligt.

I ungdomsklubberne formår man at samle både de foreningsaktive unge, samt de unge med udfordringer. Bl.a. dyrker 71 % af de unge der bruger klubben også foreningsidræt.

Hvis vi ser på deltagelse i foreningsidræt, så ligger vi lavere end

landsplan på 8. og 9. årgang. Dette skyldes IKKE umiddelbart, at de unge får fritidsjob i stedet, så årsagen skal findes et andet sted.

At være foreningsaktiv er en opbyggende og beskyttende faktor i forhold til risikoadfærd. Kombinerer vi det med at forældrene samtidig siger nej til alkohol, så har det en meget stor forebyggende faktor, hvilket er tydeligt i figur G. Så færre muligheder for at drikke = højere deltagelse i foreningslivet.

Det tyder i øvrigt på, at hvis de unge har to faktorer, f.eks. job og fitness, el-

ler sport og ungdomsklub eller andre kombinationer, så har det en høj forebyggende effekt.

Det glædelige omkring foreningslivet er, at det stiger både på 7. og 8. årgang, som det ses i figur F.

Der kan med fordel ses på hvad der skyldes frafald i foreningslivet i fremtidige SSP undersøgelser, så der i et samarbejde med foreningslivet i kommunen kan sættes ind hvor det er muligt.

**Data findes på de følgende sider*

Digital adfærd

- Onlineadfærd og deling af nøgenbilleder

Tal fra Norddjurs

Hele landet

7. kl.

8. kl.

9. kl.

Kommentarer

Acceptere folk på de sociale medier som man ikke kender

31%

39%

48%

Udvikling på 9. årgang:
2021 = 40 %
2022 = 51 %
2023 = 40 %

Mødtes med nogen offline (Du ikke kendte før)

21%

36%

38%

Udvikling på 8. årgang:
2021 = 25 %
2022 = 29 %
2023 = 32 %

Udsat for noget meget ubehageligt på de sociale medier

19%

24%

30%

Udvikling på 7. årgang:
2021 = 18 %
2022 = 26 %
2023 = 23 %

Har delt et seksuelt billede/video af sig selv indenfor det sidste år

8%

18%

18%

4%

8%

13%

Signifikant forskel fra landsplan i sær på 8. årgang.

Har delt et seksuelt billede/video af andre uden samtykke indenfor det sidste år (uden samtykke)

4%

11%

8%

2%

4%

4%

Signifikant forskel fra landsplan i sær på 8. årgang.

Har oplevet at andre har delt et seksuelt billede/video af dig (seneste år uden samtykke)

8%

15%

13%

5%

7%

7%

Signifikant forskel fra landsplan i sær på 8. årgang.

Har modtaget et seksuelt billede/video af andre (uden personens samtykke indenfor det seneste år)

14%

24%

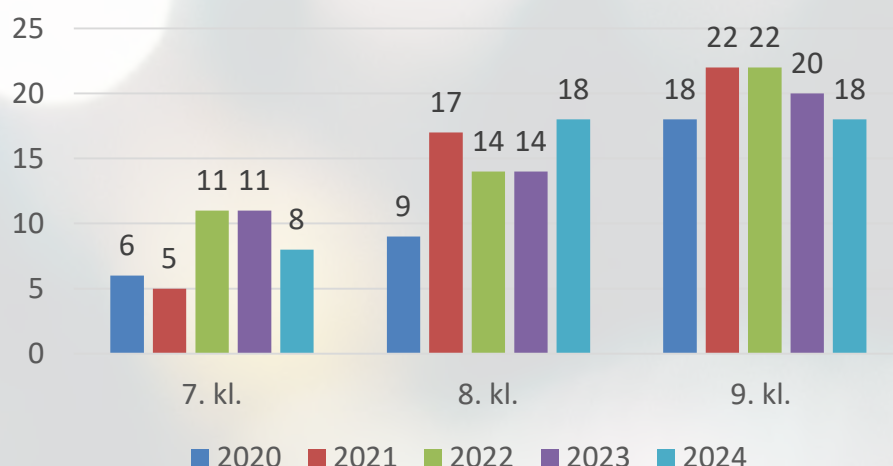
31%

9%

12%

13%

Stor signifikant forskel fra landsplan især på 8. og 9. årgang.

Figur H**Delt seksuelt billede af sig selv****Figur I**

7.-9. kl.	Delt seksuelt billede af sig selv	Modtaget ulovligt seksuelt materiale
Har været fuld og haft sex	45 %	42 %
Har hverken været fuld eller haft sex	6 %	10 %

Opsamling på digital adfærd

De unge i Norddjurs kommune er ligesom deres jævnaldrende i resten af landet forholdsvis risikovillige, når det drejer sig om digital adfærd.

Kigger vi på udviklingen, bl.a. i figur H og under de enkelte svar på side 13, så er der ikke de store udsving fra år til år, men generelt er de unge mere risikovillige end på landsplan. Særligt når det drejer sig om modtagelse af ulovligt materiale er der forholds-

vis mange i Norddjurs især på 8. og 9. årgang der har det sammenlignet med landsplan. Om det skyldes mere tilgængeligt materiale, eller en større uvidenhed om hvad der er lovligt at dele eller noget helt tredje er svært at sige.

Det ser dog ud til, at hvis der krydstjekkes på alkohol og sex, så ser vi i figur I en markant sammenhæng i forhold til deling af seksuelt materiale.

Noget andet tallene viser er, at der på 8. årgang er en lidt uheldig ud-

vikling i gang når det drejer sig om at mødes med nogen man kun kender fra nettet. I de fleste tilfælde vil det sikkert munde ud i gode og rare nye bekendtskaber, men vi ved også fra forskningen, at det netop er den risikovillighed voksne groomere vil forsøge at udnytte. Så når vi på fire år er gået fra at 25 % af 8. klasserne har mødtes med en de ikke kendte til nu at 36 % har gjort det, så er der noget vi skal sørge for at have fokus på i den forebyggende medieundervisning.

Nikotin

- Cigaretter, snus, nikotinposer, E-cigaretter m.m.

Tal fra Norddjurs

Hele landet

7. kl.

8. kl.

9. kl.

Kommentarer

Har ikke prøvet at ryge cigaretter

88%

94%

72%

87%

63%

76%

Stor signifikant forskel fra landsplan på især 8. og 9. årgang.

Ryger cigaretter dagligt

1%

0,4%

3%

1,1%

3%

2,6%

Ingen signifikant forskel fra landsplan

Har ikke prøvet E-cigaretter, vapes el. lign.

80%

87%

61%

77%

55%

67%

Stor signifikant forskel fra landsplan.

Bruger E-cigaretter, vapes el. lign. dagligt

4%

1%

7%

3%

11%

5%

Mindre signifikant forskel fra landsplan på især 9. årgang.

Unge der ikke har prøvet snus/Nikotinposer

91%

97%

73%

91%

63%

82%

Stor signifikant forskel fra landsplan på især 8. og 9. årgang.

Bruger snus / nikotinposer dagligt

2%

0,3%

7%

1,4%

12%

4%

Signifikant forskel fra landsplan på især 8. og 9. årgang.

Bruger nikotin produkter* dagligt

3%

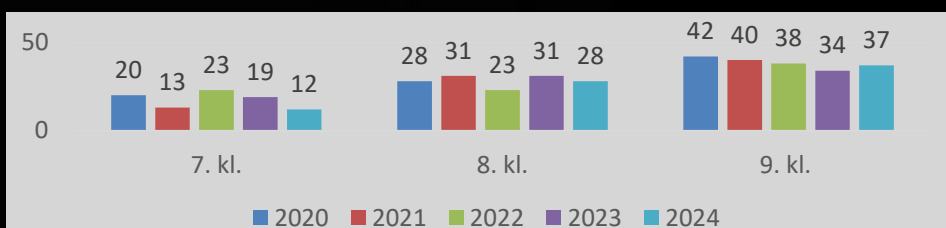
12%

17%

Stigning på 8. og 9. årgang i forhold til sidste år, hvor det på 8. årgang var 5% og 14% på 9. årgang.

* Cigaretter, snus/nikotinposer eller vapes

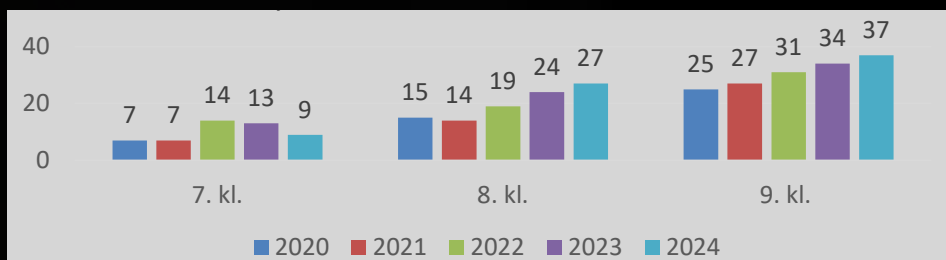
Figur J
Prøvet at ryge

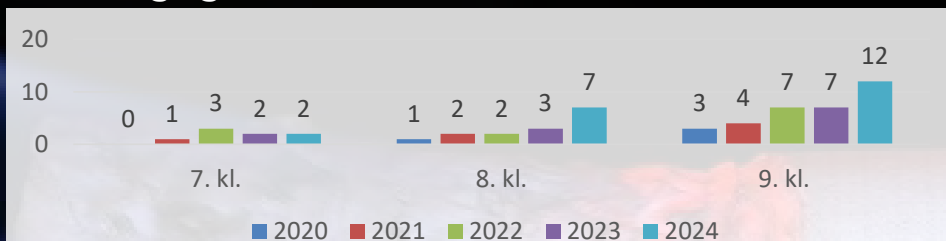
Figur K
Rygning dagligt

Figur L
Prøvet snus

Figur M
Snus dagligt

Opsamling på nikotin

Dette er et tema der er og skal være stort fokus på. Det positive er at rygning er på retur i Norddjurs kommune, som det ses i figur J og K, men samtidig har vi stadig flere der har prøvet at ryge end på landsplan.

Vi har spurgt til snus og nikotinposer i fem år og det er desværre kun gået en vej som det ses i figur L og M. Både i forhold til risikovilligheden, men også i forhold til daglige brugere, her ligger vi også en del over landsplan.

Det nyere produkt, primært betegnet som Vapes, har vi ikke spurgt til lige så længe som snus. Men allerede nu har det overhalet de andre nikotinprodukter i risikovillighed.

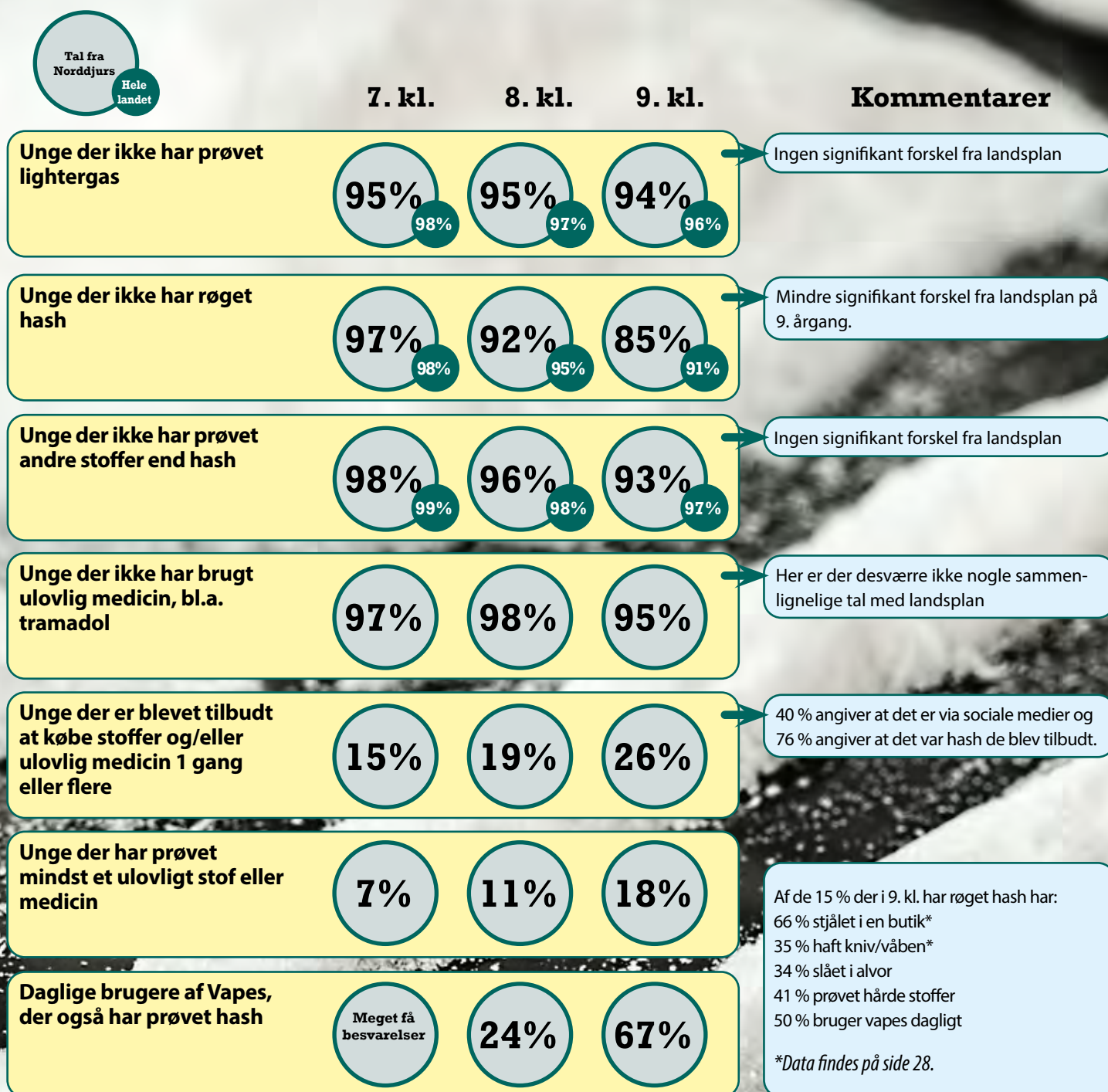
For halvandet år siden blev der delt infomateriale ud til forældre i Norddjurs kommune omkring disse nye nikotinprodukter, og der har været afholdt en del foredrag o.a. for både unge og forældre. Dette har dog ikke vendt udviklingen endnu. Men samtidig er midlerne til social pejling som nikotinforebyggende indsats skåret væk, så der skal tænkes i nye tanker

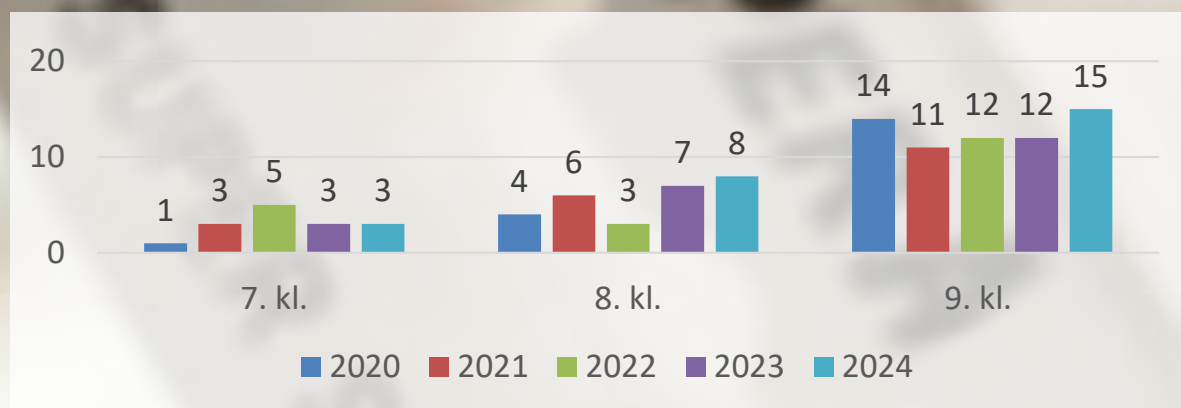
for at få stoppet denne negative og bekymrende udvikling omkring brugen af nikotinprodukter.

Der bør og skal helst sættes en kile ind nu og her i forhold til udviklingen på området. Derfor vil det vil være oplagt med: Info brev og infofolder til forældre, fortsætte med oplæg på 7. årgang, tilbyde forældreoplæg til alle forældre og evt. lave webinar. Samtidig er UngNorddjurs ved at lave podcast med de unge, som også skal bidrage til forebyggelsen.

Stoffer

- Lattergas, hash og andre stoffer

Figur N**Prøvet hash****Figur O**

7.-9. kl.	Prøvet hash
Aldrig prøvet vapes / puffbars	0 %
Prøvet vapes / puffbars mindst en gang	24 %
Bruger vapes / puffbars hver dag	48 %
9. kl.	Prøvet hash
Bruger nikotinposer hver dag	44 %
Bruger vapes / puffbars hver dag	67 %
Ryger cigaretter hver dag	83 %

Opsamling på stoffer

Figur N viser, at udviklingen i at have prøvet hash går lidt op og ned. Umiddelbart vil man sige, at der ikke er en signifikant forskel de sidste 4-5 år.

Der har på det seneste været stort fokus på unges brug af opioider, bl.a. tramadol. Vores data viser at mellem 3 og 5 % har prøvet et ulovligt medicin præparat en gang eller flere. Om dette er bekymrende? Ja, det er altid bekym-

rende når så unge mennesker bruger noget ulovligt. Men umiddelbart har vi ingen landsplanstal at sammenligne os med, så det fokus vi kan have må være på de enkelte unge der måske har problemer.

Det er dog tydeligt at hashrygning har relation til en høj risikovillighed på mange øvrige faktorer. Bl.a. har hele 41 % af dem der har prøvet hash i 9 kl. også prøvet kokain, amfetamin eller lign.

Undersøgelsen viser også, at ca. hver 4. af dem der har prøvet hash har et dagligt eller næsten dagligt forbrug af hash. På 9. årgang svarer det til ca. 3,5 % af dem samlede elevgruppe.

Som det ses i figur O ser hash forbrug ud til at have høj sammenhæng med nikotinforgbrug. Hele 67 % af de 9. kl. elever der bruger Vapes hver dag har prøvet at ryge hash.

Kriminalitet

- Butikstyveri, hærværk m.m..

Tal fra
Norrdjurs

Hele
landet

7. kl.

8. kl.

9. kl.

Kommentarer

Stjålet fra forældre
indenfor de sidste 12 mdr.

22%

23%

27%

25%

22%

26%

Har lavet hærværk

12%

10%

10%

12%

14%

12%

Stjålet i butik indenfor de
sidste 12 mdr.

9%

9%

11%

10%

17%

11%

Har begået vold alene eller
sammen med andre
indenfor de sidste 12 mdr.

9%

9%

14%

9%

11%

8%

Andel af dem der har
begået vold, som også selv
er blevet slået.

64%

74%

61%

Har ikke haft kniv eller
ulovligt våben på steder
det ikke er tilladt.

91%

91%

92%

Har ikke kørt ulovligt på
knallert/scooter

79%

75%

56%

Lovlydige

(Mindst risikovillig)

Svaret nej til alt omkring kriminalitet, stoffer og nikotin.

7. kl. = 58 %

8. kl. = 48 %

9. kl. = 46 %

Mellem Gruppen

Har måske prøvet nikotin og/eller været fuld m.m.

7. kl. = 14 %

8. kl. = 14 %

9. kl. = 8 %

Risikovillige

(Mindst en af disse) Lavet kriminalitet, Taget stoffer, Dagligt nikotinbrug eller Gået med kniv

7. kl. = 28 %

8. kl. = 38 %

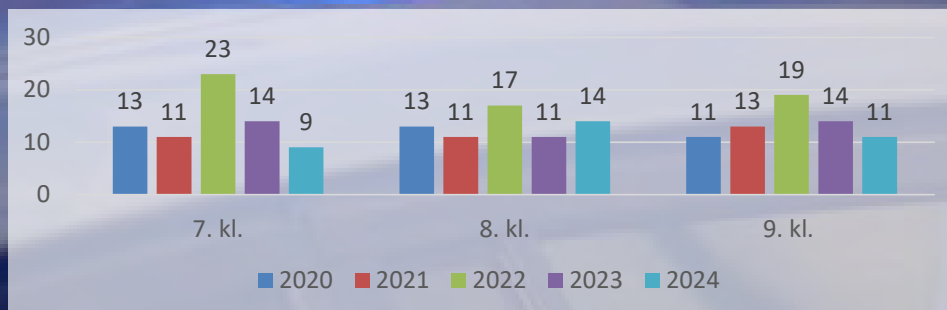
9. kl. = 46 %

Figur P

7.-9. kl.	Prøvet hash	Vapes dagligt	Delt eget seksuelt billede	Foreningsidræt ugentligt	Medbragt våben ulovligt
Kørt ulovligt på scooter flere gange	27 %	18 %	31 %	44 %	26 %
Ikke kørt ulovligt på scooter	3 %	4 %	10 %	54 %	3 %

Figur Q

Lavet vold

Figur R

7.-9. kl.	Vapes dagligt	Prøvet hash	Prøvet andre stoffer	Lavet anden kriminalitet	Slået i alvor
Aldrig medbragt våben ulovligt	5 %	5 %	2 %	11 %	9 %
Medbragt våben en gang	16 %	32 %	19 %	29 %	26 %
Medbragt våben flere gange	32 %	44 %	38 %	56 %	35 %

Opsamling på kriminalitet

Når vi i SSP undersøgelsen ser på de kriminalitetstal, hvor vi kan sammenligne os med landsplan, ses der ikke en signifikant forskel på Norddjurs og resten af landet. Når vi i vores rapport taler om risikovillighed, og samtidig inddrager dagligt nikotinbrug, skyldes det den tendens vi ser, nemlig at nikotin og alkohol for den sags skyld er en "gatekeeper" til bl.a. hash i højere grad end tidligere.

For 3 år siden så vi et forholdsvis højt tal omkring det at have slået andre i alvor. Tallet er heldigvis, som det ses i figur Q blevet "stabilt" igen og faktisk ikke været lavere på 7. årgang end i år.

Måske er det i stedet lidt overraskende hvor risikofyldt det er, at have kørt ulovligt på scooter flere gange. Som det ses i figur P, hvor der kun er valgt få andre risiko eller beskyttelsesfaktorer ud, ses der en markant forskel på om man kører ulovligt på scooter, eller hvis man aldrig har gjort det. I sær sammenhængen med hash og våben er bekymrende.

Vi har i år for første gang nogensinde haft et spørgsmål med i undersøgelsen om "kniv eller andet våben medbragt på steder hvor det ikke var tilladt". Vores tal her viser at 8-9 % af de unge mener at have gjort det 1 eller flere gange. Vi har ikke noget tal på landsplan at sammenligne os med, men der er ingen grund til, jf. ovenstående, at det skulle være markant anderledes i resten af landet. Som det ses i figur R er det dog ret risikofyldt at have haft medbragt våben ulovlige steder. Vi ved at enkelte af Ja svarene skyldes unge, der har leget med en softgun i det offentlige rum.

Konklusion på SSP undersøgelsen

Hvis vi starter med sammenligningen med landsplan:

Her er det vigtigt at understrege, at vi er en udkantskommune med de socioøkonomiske udfordringer det nu engang giver. Samtidig ved vi ikke hvor mange af vores sammenlignelige kommuner, der har deltaget i ungeprofilundersøgelsen.

Men det skal naturligvis ikke være en undskyldning for ikke at ville øge de unges sundhed og tryghed og dermed nedbringe deres risikovillighed indenfor rusmidler og kriminalitet.

Det er især på følgende områder vi skiller os negativt ud i Norddjurs:

- Alkohol & Fuldskab
- At unge må drikke for forældre
- Sport i forening
- Deling af ulovligt seksuelt billedmateriale
- Nikotinprodukter

Desuden ser ulovlig knallertkørsel heller ikke for godt ud, men vi har pt. ikke sammenlignelige data.

På positivsiden er det værd at bemærke, at:

- 7. årgang er på stort set samme niveau som landsplan. Kun få udsving.

- Mange flere unge i Norddjurs bruger ungdomsklubberne
- Mange flere unge i Norddjurs har fritidsjob
- Unge i Norddjurs er ligeså lovlige som unge i resten af landet
- Der ikke ses så mange ensomme unge som tidligere
- De unge virker forholdsvis trygge omkring krop, seksualitet m.m.

De opvejende faktorer er:

- Når forældre begrænser deres børns alkoholforbrug
- Når børn går til en positiv aktivitet i fritiden – gerne sport.
- Når børn er en del af et godt klassefælleskab

Desuden vil det give god mening at kigge på børn og unges konfliktniveau vs. deres tryghed. Så generelt fokus på tryghedsskabende indsatser på alle niveauer vil være en af mulighederne.

Indsatsområder på baggrund af SSP undersøgelsen

De udfordringer undersøgelsen viser giver anledning til at i gangsatte følgende indsats:

Information omkring våbenloven:

Vi ved endnu ikke om det tal vi ser omkring det at have medbragt kniv eller andet våben er et højt tal sammenlignet med landsplan. Men i forhold til sidst man spurgte om det på landsplan i 2017, ser tallet noget højere ud. (5 % vs. 9 %). Men med den udvikling der ser ud til at have været på

landsplan omkring knivsager kan det nemt ske, at vores unge, heller ikke her, skiller sig markant anderledes ud.

Det vil dog uanset hvad, give god mening at få lavet noget informationsmateriale omkring våbenloven til unge og deres forældre, og samtidig få i gangsat en dialogbaseret indsats med de unge omkring hvad tallet kunne skyldes m.m.?

Forældreholdninger omkring alkohol:

Det ser ud til at 8. årgang er den "udsatte" årgang. Det er her forældre for tidligt slipper deres børn, og det skal vi have gjort noget ved.

En målrettet og længerevarende indsats overfor nikotin:

Her er det vigtigt, at det ikke "bare" bliver lidt info om følgevirkninger, men et længere forløb, der ruster de unge endnu bedre til at sige fra.

En "læseplan" for digital dannelse:

Et emne der fylder meget, men hvor det også er vigtigt med tilpassede indsats på flere forskellige alderstrin, samt info til forældre.

En bredt dækkende indsats i forhold til trivsel generelt:

Med stort fokus på de unges ressourcer og potentialer og arbejde med udvikling af disse. Herunder fokus på at få endnu flere unge ud i foreningslivet og/eller fastholde endnu flere unge i længere tid.

Indsatserne vil blive beskrevet yderligere i indsatskataloget.

Indsatskatalog 2024/25

Erfaringerne og tendenserne fra 2023, samt de unges svar i SSP undersøgelsen 2024 har givet anledning til indholdet i dette indsatskatalog. Kataloget vil indeholde indsatser på alle 3 niveauer i forebyggelsestrekanten. Der vil med nogle af indsatserne være overlap mellem de forskellige niveauer.

Figur 5

	7.-9. kl. Prøvet at drikke	7.-9. kl. Aldrig prøvet at drikke	7. kl. Prøvet at drikke	7. kl. Aldrig prøvet at drikke	8. kl. Prøvet at drikke	8. kl. Aldrig prøvet at drikke	9. kl. Prøvet at drikke	9. kl. Aldrig prøvet at drikke
Prøvet hash	11 %	0 %	4 %	0 %	10 %	0 %	17 %	0 %
Prøvet stoffer	6 %	0 %	4 %	0 %	5 %	0 %	8 %	0 %
Haft sex	25 %	2 %	10 %	1 %	26 %	0 %	36 %	10 %
Stjålet fra forældre	28 %	7 %	31 %	7 %	30 %	10 %	24 %	0 %
Lavet kriminalitet	16 %	5 %	13 %	3 %	14 %	7 %	22 %	5 %
Medbragt våben ulovligt	11 %	1 %	14 %	1 %	12 %	0 %	10 %	0 %
Kørt ulovligt på knallert	35 %	7 %	30 %	5 %	28 %	5 %	47 %	14 %

Indsatser på det opbyggende niveau:

I dette afsnit drejer det sig om de indsatser som f.eks. målretter sig hele ungdomsgrupper, hele klasser, hele eller flere årgange og til forældre. Der er valgt 5 emner ud, som der allerede inden sommerferien vil blive sat fokus på og med efterfølgende opfølgning i næste skoleår. Det drejer sig om:

- Knivloven – fokus på det trygge ungdomsliv
- Nikotin
- Opioider – info til forældre
- Forældreholdninger – særligt fokus på alkohol – ”det er jeres børn det drejer sig om”
- Give data fra SSP undersøgelsen tilbage til børnene

Derudover kører de faste SSP oplæg videre, dog med undtagelse af social pejling på 6. årgang, hvor midlerne hertil er blevet skåret væk. Her drejer det sig om:

- Oplæg for 0. årgangs forældre omkring tryghed, trivsel og forældresamarbejde
- Oplæg på 4. årgang omkring digitale medier + forældremøde (Kan også afholdes på andre årgange.)
- Oplæg på 7. årgang om nikotin, alkohol og fritid & fællesskaber + forældremøde
- Forebyggelsesdage på 8. og 9. årgang, med fokus på kriminalitet, rusmidler, seksualitet m.m.

Knivloven – fokus på det trygge ungdomsliv

Inden sommerferien:

- Orienterende forældrebrev om SSP undersøgelsen, knivloven og tryghedsskabende initiativer
- Oplæg for samtlige 7. og 8. klasser om knivloven, fordomme, konsekvenser og ”den gode ven”.
- Udarbejdelse af podcast med unge fra 9. klasse omkring deres oplevelse af tryghed i kommunen

Næste skoleår:

- Udgivelse af podcast – primært rette mod forældre, men også til de unge selv

- Opsamling i de enkelte skoleklasser, evt. med udgangspunkt i podcasten
- Opsamling på oplægget ”den gode ven” på 8. og 9. classes forebyggelsesdagene
- Tryghedsmåling, om bl.a. knivloven på kommende SSP spørgeskemaundersøgelse i starten af 2025

Nikotin

Inden sommerferien:

- Orienterende forældrebrev vedhæftet en folder om nikotin. 5. – 9. klasse.

Opioider – info til forældre

SSP undersøgelsen tyder ikke på at der er et stort problem med unges brug af opioider, men der er nogen der har prøvet. Men når der samtidig råbes "vagt i gevær" på ministerielt niveau, og flere andre kommuner oplever store problemer, så vil det give god mening at påbegynde en opbyggende indsats her i Norddjurs kommune.

Inden sommerferien:

- Orienterende forældrebrev med fakta og gode råd til at forebygge på 7. – 9. årgang.

Næste skoleår

- Måle på indsatsen i SSP undersøgelsen i 2025

Forældreholdninger – "det er jeres børn det drejer sig om"

Der er allerede i det ovenstående nævnt en del tiltag i forhold til forældre. I dette afsnit nævnes de yderligere tiltag vi ønsker at lave målrettet forældre.

Inden sommerferien:

- Påbegynde orientering om SSP undersøgelse til forældre på bestyrelsesmøder – "Det handler om jeres børn".
- Påbegynde podcast interview om SSP undersøgelsen – fokus på forældreansvaret
- Påbegynde arbejdet med en "forældrelæseplan" – fokus på de gode råd forældre står og mangler lige nu og her.

Næste skoleår:

- Lave podcast med forældre – få deres syn og vinkel på SSP undersøgelsen – til andre forældre

- Færdiggøre diverse podcast med de forskellige temaer – info til forældre
- Få en "forældrelæseplan" ud og arbejde – inddragelse på forældremøder
- Forældresamarbejde
- Positive fællesskaber for børnene
- Holdninger til bl.a. alkohol m.m.
- Generelt opbygge en "positiv" forældrekultur – bedre trivsel for børnene.

Som det ses i figur 5 på side 33 er bare det, at have prøvet alkohol, en "gatekeeper" til mange øvrige former for risikoadfærd. Derfor vil alkohol være det væsentligste udgangspunkt i forhold til forældre holdninger.

Give data fra SSP undersøgelsen tilbage til børnene

Ud over, at data gives tilbage til børnene i flere af før nævnte indsatser, så skal samtlige skoler også "give data" tilbage til eleverne. Dette kan foregå i forbindelse med temauger eller i den almindelige undervisning, hvor det giver god mening, at bruge de data børnene selv har afleveret i SSP undersøgelsen. Det vil være op til den enkelte skole hvilke data de helst vil bruge. SSP konsulenten kan inddrages til inspiration af indsats, materiel m.m. Skolerne vil få en særskilt information om dette.

Det kunne f.eks. være relevant at inddrage data fra SSP undersøgelsen i arbejdet med digital dannelse. Både på 5.-6. klassetrin men også på 7.-9. klassetrin, som er dem der har leveret data.

Næste skoleår:

- Udgivelse af podcast om nikotin – primært rette mod forældre, men også til de unge selv
- Inddrage nikotin i det oplæg der laves på 7. årgang + forældremøde
- Afholde forældremøder om nikotin, evt. 8. årgang + filmes og deles til ikke fremmødte forældre
- Oplæg om nikotinprodukter på 9. klasses forebyggelsesdag.
- Indsats i klasserne på 5. eller 6. årgang, evt. med kort oplæg af SSP konsulenten til lærerne
- Måle på indsatsen i SSP undersøgelsen i 2025

Indsatser på det forebyggende niveau:

I forhold til dette forebyggelsesniveau drejer det sig meget om, at fortsætte med de gode tiltag der allerede er i gang, og samtidig hele tiden have øje for hvad der ellers kan / bør gøres.

”unge i det offentlige rum”

- Hvordan støtter vi de unge i gode fællesskaber?
- Hvordan støtter vi de unge i at blive omtalt positivt af andre borgere?
- Gode dialoger med borgere der oplever noget blandt de unge

Forsat godt samarbejde mellem SSP samarbejdet og ”Vej & ejendom” i forhold til at foreslå egnede steder, hvor de unge kan holde til på en god måde.

SSP samarbejdet vil have fokus på ”hot spots” blandt de unge og samtidig være klar til ekstra indsatser, hvis det vurderes nødvendigt. Der vil også være fokus på endnu større brug af bekymringssamtaler og de såkaldte SSP indsatser overfor de kriminalitetstruede børn og unge.

Fritid og fællesskaber

Et andet vigtigt tema på det forebyggende niveau er positive fællesskaber. SSP samarbejdet ønsker, at alle unge der ikke er fritidsaktive i en forening eller et lignende positivt tilbud, bliver tilbudt en samtale, så det kan afklares hvad den unge måtte ønske og hvad der kan lade sig gøre. Indsatsen vil især være omkring de unge der er ”på kant”, men alle børn og unge i Norddjurs kommune bør have en positiv fritidsinteresse.

Rusmidler

Der bliver lavet mange og effektive indsatser omkring rusmidler på det opbyggende niveau, men det er også vigtigt at se på hvilke yderligere indsatser der kan laves på det forebyggende niveau. Der er allerede gode indsatser i gang, bl.a. BRUS*, men det er også vigtigt at få set på muligheden for at støtte de unge under 18 år, der gerne vil ud af en nikotin afhængighed. Selvom en del nikotin afhængige unge egentlig ikke ønsker at stoppe med at bruge nikotin, da det gi-

ver dem ro, velvære, overskud m.m., så ved vi at det på sigt kan blive problematisk for dem. Så indsatsen må handle om oplysning, råd og vejledning til de unge, som gerne vil stoppe og dem som gerne vil begrænse forbruget og på sigt stoppe. Pt. er der ikke et decideret nikotinstop tilbud i Norddjurs kommune til unge under 18 år, men ungdomskonsulenterne tager gerne en snak med de unge og forældrene, hvis det ønskes.

*Læs mere om BRUS på: <https://projektbrus.dk/>

Indsatser på det kriminalitets- forebyggende niveau:

Her er der allerede etableret effektive tiltag, bl.a. i forhold til de første gangs kriminelle unge. Hovedfokus vil desuden være:

- Bryde "fødekæden" til de etablerede kriminelle – sætte ind allerede ved første bekymring
- Tilbyde alternativer til det kriminelle fællesskab – fokus ved første afhøring
- Endnu større fokus på forældre-samarbejdet – krav til forældre
- Opsøgende arbejde på førstegangs kriminelle unge i 18-25 års alderen.

Desuden vil der blive set ind i hvordan "Barnets lov" kan give yderlig mulighed for arbejdet med de mest kriminalitetstruede børn og unge.

Afslutning

Der er nok at tage fat på for SSP samarbejdet det kommende år, men

det er også vigtigt at huske på, at rigtig mange unge og måske endnu flere end tidligere trives ganske godt.

Der er også meldinger fra skoler der arbejder med udsatte unge, at selvom de unge er udsatte, så er der faktisk en del af dem der er i trivsel. Dette er værd at huske på.

Når det er sagt, så skal SSP samarbejdet selvfølgelig gøre en endnu større indsats for at nedbringe antallet af børn og unge i Norddjurs kommune der laver kriminalitet. Arbejdet omkring dette er beskrevet i denne årsrapport, og vil blive evalueret til næste år.

I forbindelse med udarbejdelsen af årsrapporten er der emner, der også kan have en relevans for SSP samarbejdet, men som ikke er nævnt eller berørt. Det er ikke fordi det er helt ukendt for SSP samarbejdet i Norddjurs, at der kan være unge med udfordringer inden for de emner. Det er dog noget vi ser eller har hørt om i så lille et omfang, at vi ikke kan rapportere særligt meget om det. Men bl.a. online gambling, doping, "mulddyr" problemet, syrebomber og "byttedating" er temaer vi holder nøje øje med også i det kommende år.

Hvis der er spørgsmål, kommentarer m.m. til denne rapport kan SSP konsulenten kontaktes.

Se mere på: www.ungnorddjurs.dk/ssp

SSP konsulent og koordinator

Keld Kristensen

Tlf. 20252838

kk@ungnorddjurs.dk

